Њујорк – Демократија умире без слободне штампе, која преноси вести без страха или наклоности, одговара Волтер Богданић на молбу да пошаље поруку читаоцима „Политике” на 118. рођендан нашег листа.

Волтер Богданић, или како га сви зову Волт, Американац српског порекла, шампион је новинарства. Пулицерову награду добио је три пута: 1988. године, док је био извештач „Волстрит џорнала”, за текстове о проблемима с медицинским тестирањем, 2005. године, као репортер „Њујорк тајмса”, за текстове о прикривању фаталних несрећа на пружним прелазима у САД, и 2008. године, за истраживање о токсичним супстанцама које су откривене у производима увезеним из Кине. Добитник је и бројних других признања. У једном од интервјуа изјавио је да му је отац својевремено рекао: „Ако имаш информације – људи на власти те не могу лагати. Важност информисања људи у демократији је, једноставно речено – кључ.”

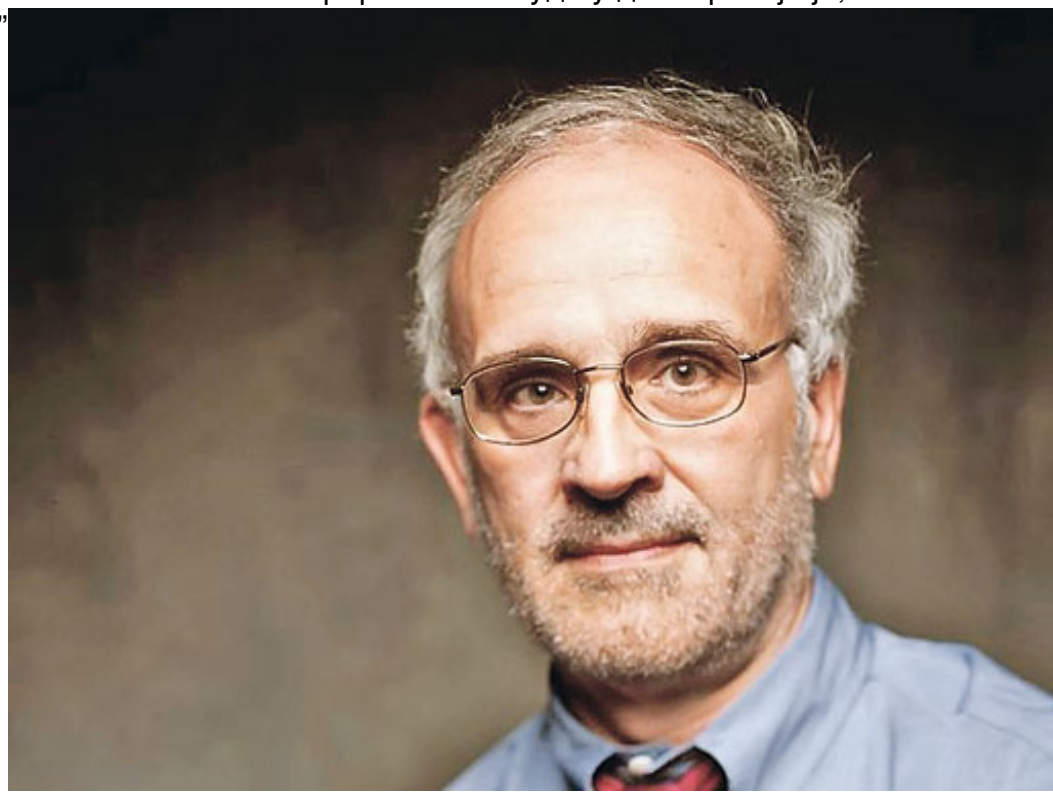

Питамо Богданића како као истраживачки новинар светског гласа оцењује стање у медијима данас.

„Ниједна демократија не може опстати без слободног и поштеног протока информација.

Мој отац и мајка – обоје Срби – дубоко су веровали у то и зато су наш дом напунили новинама, часописима и књигама. Гледали смо и најверодостојније информативне емисије. За детаљно извештавање изабрали смо новинске куће с највећим угледом и поштењем. Тако смо имали добру представу о томе када наша влада није била искрена према нама и то је утицало на наше одлуке на дан избора. Наши омиљени кандидати нису увек побеђивали, али смо прихватали одлуке већине јер тако функционише здрава демократија."

Богданић објашњава да, нажалост, у Америци многи политичари више не прихватају одлуку бирача и као пример наводи бившег председника Трампа.

„Он је више пута лагао, говорећи да је изгубио прошле изборе само због изборне преваре. То једноставно није тачно, али велики део америчке популације и даље му верује, упркос огромним доказима који говоре супротно. Трамп је, уз помоћ интернета, где се рађају и негују теорије завере, силом понављања убедио своје следбенике да се озбиљним новинарима не може веровати и да су они 'непријатељи народа'. Када доказиве чињенице више не буду важне, када гласачи више не верују новинарима који су своје животе посветили истинитом извештавању, демократија ће увенути и умрети. Никада нисам видео америчку демократију тако крхку као што је данас. Нажалост, видим да се исти образац одвија и у другим земљама."

Питамо Богданића колика је цена слободног новинарства данас. Одговара да у неким нацијама новинари за говорење истине плаћају највишу цену – својим животима – и напомиње да демократија не нестаје преко ноћи.

„Нагриза се, мало по мало, из дана у дан, из године у годину, ако јавност и власници информативних медија не устану и, како ми у овој земљи кажемо, говоре истину моћницима."

Иначе, и од Богданића се тражило да плати цену свог приступа новинарству. И то високу цену, у буквалном смислу: 1994. године дуванска компанија „Филип Морис" је тражила 10 милијарди долара одштете од њега и америчке ТВ станице Еј-Би-Си због извештаја о томе како дуванске компаније додају никотин у цигарете. То је била и највећа тужба за клевету против једног новинара у историји америчких медија. На крају је дошло до нагодбе између ове две компаније, а Богданић и његов тим су добили награду „Џорџ Полак" за своје извештаје због којих су били тужени.

У разговору сазнајемо да је у протеклом периоду био заузет писањем нове књиге, али да, нажалост, не може нешто више да каже о њој јер још није у штампи.

„Моја нова књига требало би да буде објављена крајем ове године. Она истражује шта се дешава када моћне институције не одговарају за своје поступке."

Богданић се прошле године вратио послу новинара у „Њујорк тајмсу". Поред тога, предаје новинарство на престижном Универзитету Колумбија.

На молбу да са читаоцима „Политике" подели и неку од својих фотографија, Богданић нам не нуди слике из своје успешне каријере крунисане бројним наградама – већ фотографије своје породице. На једној од њих је са синовима Питером и Николасом.

„Ник предаје и пише белетристику. Питер се бави правом", објашњава.

Друга слика коју бира је са његовог венчања. На њој је са супругом Стефани, родитељима, братом и снајом. Његова супруга Стефани Сол такође ради као новинар „Њујорк тајмса". И она је добитник Пулицерове награде.

Богданић је одрастао у малом индустријском градићу Гари у Индијани, међу припадницима тамошње бројне „љубазне и топле заједнице по којој су Срби познати". Његов отац је рођен у САД, али је одрастао у Београду. У Америку се вратио неколико година пре него што ће почети Други светски рат. У Гарију је упознао Богданићеву мајку, такође Српкињу.

Богданић каже да је од својих родитеља, Срба, научио неколико важних лекција: „Буди љубазан. Поштуј чак и оне с којима се не слажеш. Демократија захтева будност. И слави нашу културу."

Нада се да ће имати прилику да посети Србију, али су ти планови у овом тренутку неизвесни.

(Политика)